TAŞOVA ÇEVRE HES PLATFORMU SORUYOR

Yazan: Abdullah Faruk Günaydın - 29 Ocak 2009

Adaylar HES konusunda ne diyor ?

Geçtiğimiz ay umutlu Hes platformu adı altında kurulan ve Taşova Çevre Hes Platformu Olarak faaliyetlerini sürdüren platform, Yeşilırmak Üzerinde yapımı devam eden ve başlamasına planlanan Hidro Elektrik Santralleri ile ilgili Başkan, İl Genel Meclisi, Belediye Meclisi ve muhtar adaylarını konu ile ilgili görüş ve yorumlarını açıklamaya devam etti, ilçemizden geçen ırmağın bir dereye dönüşeceği ve doğanın tahrip edilerek 1. Derece deprem bölgesi olan bölgemizin risk altına gireceği HES santrallerinin durdurulmasını isteyen Taşova Çevre Hes Platformunun hazırlattığı değerlendirme raporu şöyle:

UMUTLU HES PROJESİNİN HUKUKSAL DEĞERLENDİRMESİ

İlhan Özsoy adına 05/11/2008 tarihinde Amasya Valiliği İl Çevre ve Orman Müdürlüğü'ne yapılan bilgi edinme başvurusu üzerine Çevre ve Orman Bakanlığı'nın görüşü de alınarak tarafımıza talep ettiğimiz bilgi ulaştırılmıştır.

Buna göre: "Taşova sınırları içerisinde Yeşilırmak Nehri üzerinde GA Elektrik Üretim Sat .San. ve Tic. Ltd. Şti. tarafından kurulması planlanan 'Umutlu 1 hidrolektrik Santralı (HES) ile ilgili Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından 31/05/2008 tarihinde ""Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı" verilmiştir.

Bu kararın anlamı şudur: Çevre ve insan sağlığı açısından risk oluşturan projeler ile ilgili Anayasa, Çevre Kanunu ve Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliği'ne göre işletmeci firmalar tarafından bir ÇED Raporu hazırlanması gerekmektedir. ÇED Raporu, işletmeci firmaların projeleri ile ilgili kapsamlı değerlendirmeler barındıran raporlardır. Bölgenin deprem durumu, yerkabuğunun yapısı, yeraltı ve yer üstü suları, yağış ve sıcaklık dimimi yerleşim yerlerinin nasıl etkileneceği, tarım ve hayvancılığın zarar görüp görmeyeceği, kurulacak tesisin ülke ekonomisine artısı ve eksisi gibi son derece detaylı analizler içermektedir. Türkiye'de açılan çevre davaları genelde hazırlanan ÇED

Raporlarının hukuka uygun olmadığından dolayı açılmaktadır. Bergama, Fındıklı, Munzur, Artvin v.b. davalar hep birer ÇED iptali davasıdır.

Umutlu HES ile ilgili açılacak davaların temelini de Çevresel Etki Değerlendirme Yönetmeliği kapsamında açılacak dava oluşturacaktır. Şu an için Umutlu HES Projesi için vahim olan; bir ÇED Raporuna dahi gerek duyulmadan projenin hayata geçirilmek istenmesidir. Amasya Valiliği'nin verdiği Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı, firmaya "senin ÇED Raporu hazırlamana gerek yok" demesi anlamına gelmektedir.

Eski ÇED Yönetmeliği'ne göre kurulu gücü 50MW ve üzeri olan nehir tipi HES'ler için ÇED Raporu hazırlamak zorunluydu. 50 MW'in altındaki HES 'ler için de ÇED Raporu hazırlanıp hazırlanmayacağına İl Çevre ve Orman Müdürlüğü karar vermekteydi. Örneğin Rize-Fındıklı'daki Çağlayan Deresi üzerinde yapımı düşünülen HES'in kurulu gücü 40 MVV olmasına rağmen, yöre yurttaşlarının tepkisi ve hukuksal ve bilimsel itirazlarla Çevre ve Orman Bakanlığı AYEN Enerji şirketine. 50 M W in altında olsa da "ÇED Raporu hazırlayacaksın" dedi.

17 Temmuz 2008 tarihinde ÇED Yönetmeliği değiştirildi. Yeni yönetmeliğe göre: daha önce 50 MW olan ÇED Raporu alma sınırı, şirketler lehine 25 MW sınırına çekildi. Hükümet, bu değişikliği termik ve nükleer santrallere göre yenilenebilir olan hidroelektrik santrallerinin yapımını kolaylaştırmak için yaptığını savunuyor. ÇED Yönetmeliği'nde değişiklik yapılacağı çok önceden ilan edilmişti ve taslak metinde 25 MW sınırı aynen Resmi Gazete'de yayınlanan değişiklikte kabul edildi. Umutlu HES'i yapacak firmanın Mayıs 2007 tarihinde değişikliği bilmemesi mümkün değil. Onun için 25 MW sınırını gözeterek 24 MW üzerinden proje tanıtım dosyası hazırlanmış. İL Çevre ve Orman Müdürlüğü de yönetmeliğin kendisine tanıdığı takdir hakkını işletmeci firma lehine kullanarak ÇED Gerekli Değildir Kararı vermiş.

Şimdi bizim Amasya Valiliği İl Çevre ve Orman Müdürlüğü aleyhine Samsun İdare Mahkemesi'nde dava açarak bu ÇED Gerekli Değil kararını iptal ettirmemiz gerekiyor. 1.Derece Deprem Bölgesinde, su koruma alanı olarak kabul edilen Yeşilırmak nehri

üzerinde, tarım alanlarını doğrudan etkileyeceği açık ve yerleşim yerlerine bu kadar yakın, hiçbir istihdam yaratmayan ve yöre yurttaşlarını mevcut geçim kaynaklarından dahi yoksun bırakan bir projenin çevresel etkilerinin değerlendirilmesine gerek duyulmamasında kamu yararı yoktur. Fındıklı'da ÇED raporu olmasına rağmen Rize İdare Mahkemesi HES yapımını durdurdu. Taşova'da ise ÇED Raporuna dahi gerek duyulmadan hiçbir etüt. değerlendirme ve ölçüm yapılmaksızın proje hayata geçirilmeye çalışılıyor. Bütün bunlar olurken de çevre hakkının temel unsuru olan yöre yurttaşlarının bilgilendirilmesi ve proje hakkında görüşlerinin alınması göz ardı ediliyor. İnsanlar ancak iş makineleri gelince projeden haberdar oluyor. Proje konusunda asıl sözünü söyleyecek Taşova halkının görüşüne başvurulmuyor.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Yorum Ekle

Abdullah Faruk Günaydın